

01.10.2014

MAAHANMUUTTOVIRASTO

MIGRATIONSVERKET

FINNISH IMMIGRATION SERVICE

Työ- ja elinkeinoministeriö
kotouttaminen@tem.fi

TEM/1081/09.04.01/2013

MAAHANMUUTTOVIRASTON LAUSUNTO TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖLLE

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt Maahanmuuttoviraston lausuntoa VIPRO II-hankkeessa valmistuneista selvityksistä, jotka koskevat ilman huoltajaa tulleiden alaikäisten turvapaikanhakijoiden vastaanottoa (ALTTI-selvitys) sekä aikuisten kansainvälistä suojelua saavien muuttoja vastaanottokeskuksista kuntiin (VERTTI-selvitys). Molemmissa selvityksissä on tehty toimenpide-ehdotuksia ja linjattu jatkossa tehtävää yhteistyötä. Maahanmuuttovirasto kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi selvitysten johdosta ja lausuu asiassa seuraavaa.

Maahanmuuttoviraston edustaja on osallistunut molempia selvityksiä valmistelleisiin työryhmiin, joten viraston näkemykset ja asiantuntemus ovat olleet käytettävissä selvityksiä laadittaessa, mikä osaltaan vähentää kommentointitarvetta. Muuttoa vastaanottokeskuksista kuntiin koskevan VERTTI-selvityksen osalta Maahanmuuttovirastolla ei ole kommentoitavaa. Alaikäisiä turvapaikanhakijoita koskevan ALTTI-selvityksen osalta Maahanmuuttovirasto tuo esiin muutaman turvapaikkamenettelyyn liittyvän seikan:

1. Johdanto (s. 9, viimeinen kappale):

Johdannossa mainitaan yhtenä lapsen lähdön syynä vainotuksi joutuminen, ja edelleen luetellaan kaksi vainon syytä: uskonto ja perheenjäsenen poliittinen vakaumus. Nämä kaksi eivät kuitenkaan ole erityisen yleisiä kansainvälisen suojelun hakuperusteita alaikäisten kohdalla, kuten eivät ole myöskään muut YK:n pakolaiskäsikirjassa ja ulkomaalaislaissa mainitut vainon syyt: alkuperä, kansallisuus tai tiettyyn yhteiskunnalliseen ryhmään kuuluminen.

Maahanmuuttoviraston näkemyksen mukaan näitä kahta vainon syytä ei olisi tarpeen nostaa erityisesti esille. Lapsen lähdön syytä voisi kuvata yleisemmin, kuten toteamalla, että lähdön motiivina on useimmiten kotimaan yleinen turvallisuustilanne. Joillakin lapsilla lähdön syynä voi olla myös nimenomaisesti heihin kohdistuva uhka, esimerkiksi kunniaväkivalta tai pelko joutua vainotuksi.

2.7.2. Edustajan rooli (s. 32, viimeinen kappale)

Kyseisessä kappaleessa todetaan, että Maahanmuuttoviraston ohjeen mukaan oikeusavustajan läsnäolo turvapaikkakuulustelussa ja – puhuttelussa on suositeltavaa. Maahanmuuttovirastossa on kuitenkin havaittu tarve muuttaa ohjeistusta tältä osin. Tarkoitus on, ettei virasto enää jatkossa varsinaisesti suosittelisi oikeusavustajan läsnäoloa. Maahanmuuttovirasto päivittää lähiaikoina edustajia koskevaa ohjetta, ja ohjeen seuraavaa versiota on kaavailtu muotoiltavaksi siten, että ohjeessa mainittaisiin nykyistä neutraalimmin avustajan mahdollisuus osallistua kuulusteluun ja puhutteluun, mutta sitä ei enää nimenomaan suositeltaisi. Ohjeen seuraavaan versioon on kaavailtu lisättävän myös maininta

www.migri.fi

siitä, että oikeusavustaja voi tutustua kuulustelusta ja puhuttelusta tehtyihin pöytäkirjoihin myös jälkeenpäin ja kommentoida niitä tarvittaessa. Ohjeen muutostyö on kuitenkin vielä kesken, joten nykyinen ohje nykyisine muotoiluineen on toistaiseksi voimassa.

Samassa edustajan roolia koskevassa kappaleessa sivutaan myös mahdollista valitusprosessia (s. 32, alin kappale). Tekstissä todetaan, ettei oikeusavustajan palveluita yleensä tarvita, jos lapsi saa oleskeluluvan. Edustajan on kuitenkin hyvä pyytää oikeusavustajaa tarkistamaan, onko oleskelulupapäätös lapsen edun mukainen.

Maahanmuuttoviraston näkemyksen mukaan tuo tekstin muotoilu saattaa antaa vaikutelman, että vain hakijan avustaja pystyisi arvioimaan, onko päätös lapsen edun mukainen. Lapsen edun arvioiminen on kuitenkin keskeinen osa myös Maahanmuuttoviraston suorittamaa päätösharkintaa. Oikeusavustajan tehtävänä onkin lähinnä arvioida, että vastaako hänen oma näkemyksensä lapsen edusta kyseisen päätöksen sisältöä.

Valitusmenettelyn osalta Maahanmuuttovirasto korostaa, että valitusoikeus koskee myös myönteisiä päätöksiä. Toisinaan valituksia tehdään myös myönteisistä päätöksistä, sillä päätös ei oleskeluluvan myöntämisestä huolimatta aina vastaa hakijan näkemystä esimerkiksi oleskeluluvan perusteesta tai kansainvälisen suojelun kategoriasta. Sen vuoksi myönteisenkin päätöksen välittäminen oikeusavustajan tarkistettavaksi voi olla aiheellista.

Ylijohtaja Jaana Vuorio

Ylitarkastaja Janne Kinnunen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asiankäsittelyjärjestelmässä.
Maahanmuuttovirasto 01.10.2014 klo 13.26. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Liitteet -
Jakelu Työ- ja elinkeinoministeriö
Tiedoksi -